

GRAU PEDAGOGIA

Programa de “Didàctica: Cultura i Educació en la Societat Actual” Grau en Pedagogia *Curs 2013-2014*

Nom de l'assignatura: Didàctica: Cultura i Educació en la societat actual

Caràcter: Formació Bàsica

Titulació: Grau Pedagogia

Departament: Didàctica i Organització Escolar

Professor: Carles Monclús

Nombre de crèdits ECTS: 6

Unitat temporal: Quadrimestral

Tutoria: Dimarts de 8,30 a 10,30 i dimecres d'11,30 a 12,30

Correu: carles.monclus@uv.es

2. INTRODUCCIÓ

Aquesta assignatura és una assignatura introductòria de Primer Curs del Grau de Pedagogia. Pretén dotar l'alumnat d'un marc conceptual al voltant de la Didàctica, l'educació i la cultura, i analitzar la seua realitat a la societat capitalista en què vivim.

Es tracta que l'alumnat comence a fer-se preguntes rellevants sobre què és educar, en quins espais d'educa i s'ensenya i com ens culturitzem en la aquesta societat. Quin és el paper de l'educació formal en la transmissió de la cultura i quines són les diferents perspectives pel que fa a les finalitats del sistema educatiu.

No podem defugir l'anàlisi del paper que donen a l'educació les corrents neoliberals hegemòniques, i fer-ne una anàlisi crítica. Aprofitarem també per analitzar cap on caminen les noves reformes educatives i el llenguatge no innocent que les impregna.

Intentarem acostar-nos a bones pràctiques educatives que suposen un qüestionament radical de l'educació tradicional.

3. OBJECTIUS GENERALS

1. Adquirir els conceptes bàsics de la didàctica en tant que disciplina implicada en el coneixement i millora dels processos educatius i socioculturals.
2. Analitzar les relacions entre cultura i educació en la nostra societat.
3. Conèixer i problematitzar les regulacions socials que conflueixen en les tendències contemporànies de l'educació i la cultura.
4. Problematitzar les funcions de l'escolaritat en la societat actual.
5. Analitzar i indagar principis pedagògs que orienten bones pràctiques de l'ensenyament en el marc dels sistemes escolars contemporanis.
6. Potenciar la capacitat crítica de l'alumnat al abordar els problemes de l'educació.

4. CONTINGUTS

1. Els conceptes de cultura i educació. La Didàctica com a disciplina.
2. Característiques de la cultura a la societat actual: els processos de globalització i l'anomenada societat de la informació o del coneixement.
3. L'escolaritat com a projecte i marc de l'ensenyament. Les funcions culturals, personals, sociopolítiques de l'escolarització. Les implicacions del dret a l'educació a l'ensenyament i sistemes escolars. L'escola obligatòria.
4. El currículum com a selecció cultural. La codificació del currículum.
5. Heterogeneïtat, diferència i igualtat en l'educació.
6. Els principis que legitimen les "bones pràctiques de l'ensenyament"

5. METODOLOGIA

Es va a seguir una metodologia activa i participativa on el debat i la discussió van a formar part del treball diari. Es pretén desenvolupar una consciència crítica del treball. Entenem que en el treball dels pedagogs i pedagogues és molt important la reflexió sobre la tasca diària. És per això que plantegem la matèria com una reflexió global sobre les grans preguntes d'aquesta professió: què, com i per a què ensenyar? en la societat actual.

L'alumnat elaborarà en grups de 4 o 5 persones un blog on anirà fent un diari de classe on descriurà els aspectes treballats així com les seues reflexions personals sobre allò treballat a classe. En aquest blog l'alumnat també afegirà posts i reflexions sobre notícies o altres qüestions o textos que li ajuden a construir coneixements sobre els continguts de la matèria.

Individualment o en grup s'haurà d'elaborar una proposta pedagògica o un treball de reflexió sobre algun aspecte del temari, que es podrà exposar en classe.

En classe es plantejaran debats i dinàmiques per tal d'anar construint el coneixement i reflexionant.

Com a ferramenta de participació utilitzarem un hastag de twitter #dcesa .

En les classes de seminari de mig grup anem a treballar l'autobiografia pedagògica i lectura dialògica sobre un parell de llibres del temari.

SEQÜENCIACIÓ DE LES SESSIONS

56 h. 23 sessions de dues hores + 10 h. de seminari (per cada subgrup)

AVALUACIÓ

-Pel que fa al procés d'ensenyament-aprenentatge es farà una sessió de valoració de la pràctica de l'aula al final.

Pel que fa a la qualificació de l'alumnat es ponderarà de la següent manera:

- Valoració del diari de classe i tasques obligatòries a realitzar al blog grupal: 20 % de la qualificació. Al blog caldrà que s'arregle el diari de classe però també referències a notícies relacionades amb els continguts treballats, comentaris de les pel·lícules visionades, reflexions interessants.
- Treball escrit individual o en grup (20% de la nota final): Fer un treball de reflexió o desenvolupar una proposta educativa per a l'àmbit de l'educació formal o no formal (entre 10 i 15 fulls).
- Examen: 40 % .
- Participació (a través de twitter i oralment) i assistència a classe 20 %. Evidentment la nota es determina no només per la participació sinó pel nivell de reflexió de les intervencions. I en ella s'inclou el treball al Seminari.

Part voluntària

La qualificació es podrà millorar per:

- Exposició de la proposta pedagògica o del treball de reflexió fins 0,5 p.
- Llegir un llibre a elegir del programa i realitzar un treball que continga un resum i un anàlisi crític (extensió entre 8 i 12 fulls) fins 0,5 p
- Organització d'una sessió o exposició d'algun tema relacionat amb els continguts de l'assignatura fins 1 p.

i en quant a criteris es tindran en compte:

Criteris Generals d'Avaluació

- a) Correcta i adequada aplicació de les categories conceptuals estudiades
- b) Exposició d'un pensament propi argumentat amb una estructura on es pugui distingir la tesi defesa i l'articulació dels arguments en que aquesta es fonamenta
- c) Coherència en l'aplicació a supòsits pràctics dels nous sabers
- d) Adequació en temps i forma de la presentació de les tasques recomanades:
 - Claredat expositiva en l'aplicació a supòsit pràctics dels nous sabers
 - Rigor al citar fonts: respecte a qualsevol dels sistemes existents per a citar fonts bibliogràfiques
 - Utilització d'un llenguatge no sexista, es a dir, un llenguatge que nombra la realitat tal i com és: en masculí i femení

Per a la segona convocatòria ordinària, caldrà lliurar tots els treballs plantejats durant el curs i superar una prova escrita sense material sobre els continguts del curs. (Amb una ponderació de 30 % els treballs i un 70% la prova)

Si algú no assisteix a classe de manera regular, ha de posar-se en contacte amb el professor doncs no és suficient amb fer l'examen. Aquest contacte ha de fer-se abans del 15 d'octubre, no val presentar-se a l'examen sense més.

BIBLIOGRAFIA

AAVV. (2008) *Educación por competencias. ¿Qué hay de nuevo?* Morata. Madrid

APPLE, M. (1996): Política cultural y educación. Morata. Madrid

APPLE, M. y BEANE, J.(Comps) (1997): *Escuelas democráticas*. Morata. Madrid.

ARIÑO, A. (1997) *Sociología de la cultura*. Ed. Ariel.

BAUMAN, Z. (2002) *La cultura como praxis*. Paidós

BAUMAN, Z. (2007): Los retos de la educación en la modernidad líquida. Gedisa. Barcelona

BLANCO, NIEVES (2006): "Saber para vivir" en Mañeru, Ana y Piussi, Anna M^a (2006): *Educación, nombre común femenino*. Ed. Octaedro. Barcelona

CASCANTE, C. (2000) Comprensivitat davant mercat educatiu .Temps d'educacio, N° 23, 2000, pàg. 199-210

CASCANTE, C. (2012) Crisis del capitalismo y educación pública. Pissarra núm. 140

CASCANTE, C. (2010) OTRO PACTO EDUCATIVO ES POSIBLE (Algunas aportaciones al debate en torno al documento titulado "Propuestas Políticas para un Pacto Social y Político por la Educación" elaborado por el Ministerio de Educación del Estado Español)

CONNELL, R.W. (1997): *Escuelas y justicia social*. Morata. Madrid.

DÍAZ, A. (2009): *Pensar la didáctica*. Amorrortu editores. Buenos Aires.

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1998) *La cara oculta de la escuela. Educación y trabajo en el capitalismo*. S XXI ed.

FREINET, C. (1996): *La escuela moderna francesa. Una pedagogía moderna de sentido común. Las invariantes pedagógicas*. Madrid: Morata.

FREIRE, P. (1975): *Pedagogía del oprimido*, Madrid: S.XXI
- (2003): *Pedagogía de l'autonomia*, Valencia: Edicions del CREC.

GIMENO, J.(2001): *Educación y convivir en la cultura global*. Morata. Madrid.

GIMENO, J.(2000) *La educación obligatòria: Su sentido educativo y social*. Madrid. Morata

GIMENO, JOSÉ (1999): "La educación pública: cómo lo necesario puede devenir desfasado" en AAVV: *Escuela pública y sociedad neoliberal*. Ed. Miño y Dávila. Madrid

- GIROUX, H. (2001): *Cultura, política y práctica educativa*. Editorial Graó. Barcelona
- GIROUX, H. (2000): *La inocencia robada. Juventud, multinacionales y política cultural*. Morata. Madrid
- GIROUX, H. y McLAREN, P. (Eds) (1998): *Sociedad, cultura y educación*. Miño y Dávila Editores. Madrid.
- MARTÍNEZ BONAFÉ, J. (Coord) (2003) *Ciudadanía, poder y educación*. Graó
- MEIRIEU, P. (1998): *Frankenstein educador*. Barcelona, Laertes.
- MORÍN, E. (1999) *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*. UNESCO
- PÉREZ GÓMEZ, A. (1998): *La cultura escolar en la sociedad neoliberal*. Morata, Madrid.
- PÉREZ, A. "Las funciones sociales de la escuela: de la reproducción a la reconstrucción crítica del conocimiento y la experiencia" en GIMENO, J.; PÉREZ, A. (1992) *Comprender y transformar la enseñanza*. Madrid. Morata
- REIMER, EVERETT (1986): "Qué hacen las escuelas" en Reimer, Everett: *La escuela ha muerto*. Ed. Labor. Barcelona
- TABA, H. (1983) "Conceptos corrientes sobre la función de la escuela" en *Elaboración del currículo*. Troquel. Buenos Aires
- TORRES, J. (2010): *La justicia curricular*. Madrid, Morata.
- TORRES, J. (1993) Las culturas negadas y silenciadas en el currículum. Cuadernos de Pedagogía núm. 217
- TORRES; J: (2008) Diversidad cultural y contenidos escolares. Revista de Educación. núm 345
- VAN MANEN, M. (2004): *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona, Paidós.